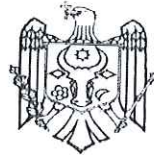

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII**

**Judecătoria Orhei
sediul Rezina**

MD5400, or.Rezina str.Voluntarilor 3
Tel: 0 254 2-56 -16, 0 2542-56-10
www.jrz.justice.md; e-mail:jrz@justice.md

**SUPERIOR COUNCIL OF
MAGISTRACY**

**Orhei Court
Rezina headquarters**

MD5400 city of Rezina, Voluntarilor 3 str.
Tel: 0 254 2-56-16 , 0 254 2-56-10
www.jrz.justice.md; e-mail:jrz@justice.md

21.05.2021 nr. 3921

**Curții Constituționale a RM
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28**

Vă transmitem alăturat pentru examinare, sesizarea părții în proces Badicico Petru (dosar nr. 21ji-40/2021), privind controlul consitituționalității alin.(6) art. 208 al Codului de Executare și a unor prevederi din pct. 59, secțiunea 6-a a Statului executării pedepselor de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006 .

Anexă: sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 20 fișe;
încheierea instanței pe 2 fișe.

Cu înalte considerații,

Ivan PARIH

09:40

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	<u>1239</u>
" <u>27</u> "	<u>05</u> 20 <u>21</u>

24 martie 2021

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str.Alexandru Lăpușneanu nr.28,
mun.Chișinău MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

*alin.(6) art.208 "condamnaților i se interzice accesul la rețeaua internet" din CERM și
Secțiunea a 6-a, pct.59 "deținuților li se interzice accesul la internet" din SEPC*

Prezentată în conformitate cu *articolul 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția RM*

I. AUTORUL SESIZĂRII

Persoană fizică

1. Nume/Denumire – BADICICO
2. Prenume – Petru

Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu – Judecătoria Orhei (*sed.Rezina*)
2. Judecător/complet de judecată – Parii Ivan
3. Adresa instanței de judecată – Moldova, or.Rezina, str.Voluntarilor-3, MD-3505
4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată – tel.0-254-25610, e-mail: jrz@justice.md

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității sintagmei "condamnaților li se interzice accesul la rețeaua internet" din prevederile **alin.(6) art.208 CERM nr.CP443/2004 din 24.12.2004, Capitolul XXII EXECUTAREA PEDEPSEI ÎNCHISORII Secțiunea 1. Dispoziții generale** (Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.214-220/704 din 05.11.2010 Monitorul Oficial al R.Moldova nr.34-35/112 din 03.03.2005)

[Art.208 completat cu alin.(6) prin Legea Nr.82 din 29.05.2014, în vigoare 24.10.2014]

Precum și **Secțiunea a 6-a, pct.59 "deținuților li se interzice accesul la internet"** din HOTĂRÂREA nr.HG 583/2006 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați (SEPC)

În viziunea mea, sintagma, "condamnaților li se interzice accesul la rețeaua internet" din **alin.(6) art.208 Cod de Executare RM nr.443-XV din 24.12.2004**, și "deținuților li se interzice accesul la internet", **Secțiunea a 6-a pct.59** din **HOTĂRÂREA nr.HG583/2006 din 26.05.2006**, contravin prevederilor Constituției RM **art.4 alin.(1) și (2), art.7, art.8 alin.(1), art.16 alin.(2), art.20 alin.(1) și (2), art.23 alin.(2), art.26 alin.(2), art.30 alin.(1), art.31 alin.(1), art.32 alin.(1), art.33 alin.(1) și (2), art.34 alin.(1), art.35 alin.(1), (4) și (7), art.43 alin.(1), art.52 alin.(1), art.54 alin.(1) și (2)**, și, de asemenea, contravin prevederilor **art.6§1, 8§1 art.9§1, art.10§1-2, art.14** al Convenției CEDO și **Protocolul 1 art.1 și art.2**

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ, ȘI EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

1. Eu sunt parte în procesul de judecată la Judecătoria Orhei (*sed.Rezina*), în care se află la examinare plângerea mea, **Dosarul nr.21ji-40/2021, nr.electronic: 1-21023783-38-21ji-1602021-1** din **15.02.2021**, condamnatul BADICICO Petru împotriva Izolatorului de Urmărire Penală nr.17 Rezina, prin care am solicitat Instanței de Judecată să recunoască existența unei încălcări a drepturilor fundamentale de către Instituția Penitenciară nr.17 Rezina și comportarea lor în aplicare cu Convenția Europeană.

Solicitățile mele au fost refuzate,

- a) **accesul la internet "pentru a-mi putea exercita drepturile la informație"**;
- b) **folosirea lucrului propriu garantate de stat "adică Semnăturii Electronice-certificarea cheilor publice și servicii conexe, cu toate drepturile Constituționale"**;
- c) **la petiționare**;
- d) **la corespondență**;
- e) **accesul la poșta electronică "personală pentru a expedia corespondența"**;

- f) **dreptul la învățământ** "adică a primi studii secundare-generale (X-XIII) clase, studierii limbii străine";
- g) **dreptul la muncă;**
- h) **la educație.**

2. Pe data de 04.11.2020, a fost depusă o cerere către IP-17 Rezina înregistrată cu **nr.2679/20**, prin care am explicat că:

- a) "la data de 03.11.2020 am fost audiat de către Directorul IP-17 Rezina, am solicitat să-mi permită să am acces la computer cu acces la internet care este autorizat în IP-17 Rezina, sub supravegherea unei persoane împuternicite pentru a avea posibilitate să beneficiaz de dreptul meu garantat și de a expedia corespondența personală în adresa Instituțiilor Statului Republica Moldova, așa cum eu sunt Beneficiar al Semnăturii Electronice, certificarea cheilor publice și servicii conexe.
- b) Au fost prezentate și toate documentele necesare, mai mult, conducându-mă de:
Legea nr.91 din 29.05.2014 "privind semnătura electronică și documentul electronic";
Legea nr.133 din 08.07.2011 "cu privire la protecția datelor cu caracter personal";
Hotărârea Guvernului nr.1141 din 20.12.2017 "pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice pe documentele electronice de către furnizorii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice ale acestora";
Hotărârea Guvernului nr.1140 din 20.12.2017 "pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatelor de servicii de servicii de certificare în domeniul aplicării semnăturii electronice";
Ordinul Serviciului de informații și Securitate nr.69 din 15.07.2016 "cu privire la aprobarea normelor tehnice în domeniul semnăturii electronice avansate calificate";
Standardele Internaționale în domeniu și actele normative Interne".

2.1. La data de 03.12.2020, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.8/B-2679/20** Solicitând permisiunea (accesului la computer cu internet, autorizat care îl are instituția IP-17 Rezina, la poșta electronică și semnarea documentelor cu semnătura electronică personală), au fost respinse, motivând că:

- a) conform **art.208 alin.(6) CERM** "î-mi este interzis accesul la rețeaua internet".

3. Reieșind din răspunsul IP-17 Rezina, IP-17 Rezina încălcând dreptul garant, m-a fost refuzat **accesul la computer cu internet autorizat** (adică unul legal), care îl are în posesia sa administrația IP-17 Rezina, mai mult, m-a fost refuzat **utilizarea cheii electronice** (adică semnarea documentelor cu semnătura electronică), necătând că sunt Beneficiar a semnăturii electronice avansate calificată **MoldSign** de Instituția Publică „Serviciului Tehnologic Informaționale și Securitate Cibernetice” din data de 27.10.2020, la fel și **expedierea corespondenței** în Instanțele Naționale de Judecată a RM, precum și în Instituțiile Naționale ale Statului Republica Moldova, pe care am tot dreptul de a le semna cu semnătura electronică personală și care pot fi expediate doar prin **poșta electronică**, care a fost indicată în momentul depunerii documentelor. Deasemenea mi-a fost refuzat și **accesul la site-urile web** solicitate, care **au un caracter public**, așa cum **MoldSign, M-sing, M-Pass, M-Notify, M-Log, e-Raportare, e-Declarație, e-Factura, e-Licențiere, e-Stare Civilă, e-Achiziții, e-Dosar, precum și www.mcabinet.gov.md "portalul cetățeanului", ect.**

4. Pe data de 22.02.2021, a fost depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrată cu **nr.B-504/21** Am solicitat să-mi fie permis să accesez portalul Curții Constituționale al RM, din motiv că pe data de 28.01.2021 în procesul de judecată, în judecătoria Orhei sediul Rezina, am depus o Sesizare la Curtea Constituțională RM, și până la moment nu mi-a fost comunicat dacă este pusă pe rol sau nu, sau este vre-o Hotărâre pe acest caz.

4.1. La data de 17.03.2021, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.8/B-504/21 din 17.03.2021**

Solicitarea mea a fost respinsă, motivând că:

- a) **art.208 alin.(6) CERM** prevede următoarele "condamnatului i se interzice accesul la rețeaua Internet".

5. Pe data de 22.02.2021, am depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrată cu *nr.B-507/21*. Am solicitat să-mi fie acordat accesul la internet, să caut lucru la distanță, dispozitive și angajări printre lucrările furnizate, inclusiv pe site-urile de angajare ale statului.
- 5.1. La data de 17.03.2021, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu *nr.8/B-507/21 din 17.03.2021*. Solicitarea mea a fost respinsă, motivând că:
- în conformitate cu *art.208 alin.(6) CERM* "îmi este interzis accesul la rețeaua Internet";
  - la fel s-a făcut trimitere și la *art.257¹ alin.(3) lit.b) al CERM* "condamnații la detenție pe viață pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșirea din sectorul de deținere sau în ateliere speciale amenajate în acest scop, cu condiția asigurării supravegherii permanente, în funcție de existența locurilor de muncă și condițiile detenției";
  - la fel este menționat și faptul că Izolatorul de Urmărire Penală nr.17 Rezina "nu dispune de muncă remunerată pentru categoria dată de deținuți".
6. La acest subiect putem observa că a fost încălcat *Protocolul 1 art.1* "orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional", *art.6§1, art.8§1, art.10§1 și §2, art.14 al Convenției CEDO*.
7. **Încălcărilor, art.6§1, art.8§1, art.10§1, art.14 al Convenției CEDO sunt din motiv că:**
IP-17 Rezina interzice de a semna documentele cu semnătura electronică avansată calificată *MoldSign* de Instituția Publică „Serviciului Tehnologic Informaționale și Securitate Cibernetică”, la care eu sunt proprietar al semnăturii electronice cu cheile publice, la fel expedierea petițiilor-corespondența, precum și refuzul de a contesta cazurile care se află pe rolurile Instanțelor de Judecată din Republica Moldova, care au un termen foarte limitat adică de 10, 15, 30 zile, mai mult, se petrece și o discriminare directă, pe motiv că eu sunt același Beneficiar ca și alte persoane fizice, care conform contractului are tot dreptul de a semna orice document cu semnătura sa electronică, în raport cu un deținut căruia i se interzice printr-un articol care este contrar Constituției.

Legea nr.91 din 27.06.2014 "privind semnătura electronică și documentul electronic"

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege creează cadrul necesar aplicării Directivei *nr.1999/93/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind un cadru comunitar pentru semnăturile electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene *nr.L13 din 19 ianuarie 2000*.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

"Prezenta lege stabilește regimul juridic al semnăturii electronice și al documentului electronic, inclusiv cerințele principale față de valabilitatea acestora și cerințele principale față de serviciile de certificare. Prezenta lege nu limitează modul de utilizare a documentelor. Recunoașterea semnăturii electronice și a documentului electronic în afara Republicii Moldova este reglementată de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul în care tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatelor internaționale." [art.1 alin.(1), (2) și (3)];

Capitolul III REGIMUL JURIDIC AL DOCUMENTULUI ELECTRONIC ȘI CIRCULAȚIA ELECTRONICĂ A DOCUMENTELOR

"Documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Toate exemplarele identice ale documentului electronic sânt considerate originale și produc aceleași efecte juridice." [art.13 alin.(1) și (10)];

”Documentul electronic poate fi utilizat de către persoanele fizice și juridice în toate domeniile de activitate în care este posibilă utilizarea mijloacelor tehnice și de program ce permit crearea, prelucrarea, expedierea, recepționarea, păstrarea, modificarea și/sau nimicirea informației în formă electronică. Documentul electronic poate fi utilizat în scopul expedierii informației, ținerii corespondenței, întocmirii actelor juridice, precum și în calitate de document care reflectă fapte economice.” [art.14 alin.(1) și (2)];

8. Deci, Legiutorul prevede clar, că semnătura electronică se eliberează persoanelor **fizice și juridice** fără vre-o abatere legislativă și nediscriminatorie.
9. Conform contractului de prestare a serviciilor de certificare în domeniul semnăturii electronice – certificarea cheilor publice și servicii conexe este stipulat la rubrica:

Obiectul contractului,

”Prin prezentul contract Prestătorul asigură Beneficiarului prestarea serviciilor de certificate a cheilor publice pentru semnătura electronică avansată calificată – cu termen de valabilitate 2 ani, precum și livrarea dispozitivului securizat de creare a semnăturii electronice (dispozitiv criptografic – ePass 2003), toate împreună denumite în continuare Pachet semnătură cu termen de valabilitate 2 ani, specificate în anexa la prezentul contract, iar Beneficiarul se obligă să primească serviciile prestate.” [pct.1.1.];

”Serviciile de certificate a cheilor publice includ” [pct.1.2.];

- a) primirea cererilor de certificate a cheilor publice;
- b) identificarea titularului cererii;
- c) autentificarea;
- d) crearea și eliberarea certificatului cheii publice;
- e) suspendarea/restabilirea valabilității certificatului cheii publice;
- f) revocarea certificatului cheii publice;
- g) transmiterea certificatului cheii publice pe dispozitiv securizat de creare a semnăturii electronice.”

Produsul asociat semnăturii electronice **MoldSign Desktop Suite** este un mijloc de program (program) ce permite aplicarea semnăturii electronice avansată calificată pe informația în format electronic (*.pdf*.doc, *.png, *.jpg, *.txt, etc) utilizând dispozitivul securizat de creare a semnăturii electronice (dispozitiv), verificarea autenticității semnăturii electronice avansată calificată, criptarea/decriptarea cu parolă a fișierului și ștergerea securizată (irreversibilă) a fișierului de pe calculator. Acest program corespunde prevederilor cadrului normativ în domeniul semnăturii electronice, și anume:

- **Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic;**
- **Normele tehnice în domeniul semnăturii electronice avansate calificate, aprobate prin Ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate nr. 69/2016;**
- **SMV CWA 14170:2008 Cerințe de securitate pentru aplicațiile de creare a semnăturii;**
- **SMV CWA 14171:2008 Ghid general pentru verificarea semnăturii electronice;**
- **IETF RFC 3161 Internet X.509 Public Key Infrastructure Time-Stamp Protocol (TSP), RFC 5816 ESSCertIDv2 Update for RFC 3161;**
- **IETF RFC 5905: Network Time Protocol Version 4: Protocol and Algorithms Specification;**
- **IETF RFC 3029 Data Validation and Certification Server Protocols (DVCS).**

Cerințe tehnice

Programul **MoldSign Desktop Suite** poate fi utilizat de către calculatoarele ce satisfac următoarele cerințe:

- Sistem de operare *Windows Vista/7/8/8.1/10, Windows Server 2008/2012/2016, MacOS* sau *Linux*;
- Minim 200MB spațiu disponibil pe disc;
- **Conexiune Internet.**

Cum obținem semnătura electronică avansată calificată?

Pentru a obține o semnătură electronică STISC, vă rugăm accesați linkul de mai jos:
www.semnatura.md/Content/Documents/Procedura_de_obținere.pdf

10. Pe data de 26.10.2020, am depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrată cu **nr.B-2632/20 din 29.10.2020**
A fost solicitat să fie create condiții pentru obținerea învățământului secundar-general și a fi inclus în lista deținuților care frecventează învățământul secundar-general (**clasei X-XIII**) din IP-17 Rezina. Cu luarea în calcul celor spuse în cererea mea, privind dreptul la învățatură care este prevăzut atât de Legea Națională cât și Internațională, fără nici o discriminare.
- 10.1. La data de 24.11.2020, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-2632/20**
Am fost adus la cunoștință că:
a) "La data de 24.07.2020 de către IP-17 Rezina "a fost expediat demers în adresa Direcției Generale de Învățământ, Tineret și Sport or.Rezina privind participarea mea la concursul de admitere pentru anul 2020-2021 la învățământul secundar-general, care a avut loc în perioada 10-13 august."
Solicitarea mea a fost respinsă.
11. Pe data de 03.11.2020, am depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-2687/20 din 04.11.2020**
Am solicitat să fiu adus la cunoștință dacă IP-17 Rezina dispune de **învățământ secundar-general.**
- 11.1. La data de 30.11.2020, am primit răspuns de la IP-17 Rezina cu **nr.B-2687/20**
Am fost adus la cunoștință că:
a) "În conformitate cu prevederile **Ordinului nr.564, 85, 260** semnat de Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției din 17.06.2015. Ministerul Finanțelor în IP-17 Rezina **se organizează și se desfășoară învățământ gimnaziale și liceale doar pentru deținuții minori din custodia penitenciarului.**"
12. Pe data de 09.12.2020, am depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-3011/20 din 09.12.2020.**
Am solicitat să fiu adus la cunoștință dacă IP-17 Rezina petrece lecții în format **on-line** cu deținuții.
- 12.1. La data de 31.12.2020, am primit răspuns de la IP-17 Rezina cu **nr.8/B-3011/20**
Am fost adus la cunoștință că:
a) "Având în vedere situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19 și în scopul stabilirii modalității de organizare a procesului educațional în instituțiile penitenciare, **în IP-17 Rezina învățământul general este organizat și desfășurat în conformitate cu prevederile Ordinului nr.840 din 19.08.2020 al MECC al RM cu privire la organizarea anului de studii 2020-2021.**"
13. Pe data de 15.05.2020, am adresat o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-1078 din 15.05.2020.**
Am solicitat **să fiu inclus în lista pentru a frecventa Lecțiile de Limbă Engleză** și să nu-mi fie refuzat.
- 13.1. La data de 05.06.2020, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-1078**
Solicitarea mea a fost respinsă, motivând că:
a) conform **art.240 alin.(5¹) al CERM** "condamnaților la detenție pe viață care nu sunt antrenat în învățământ secundar-general le sunt create condiții pentru autoinstruire, care nu contravin ordinii și condițiilor de executare a pedepsei.";
b) "conform **pct.56 al SEPC** prevede următoarele, deținutului este în drept să procure, prin virament, din rețeaua de comerț, literatură, să aboneze și să primească ziare și reviste, fără a se limita numărul lor, din contul propriu sau de alte persoane, aflate la contul personal de peculiu.";
c) "conform **pct.429 al SEPC** eu am posibilitatea de a solicita din cadrul bibliotecii penitenciarului în fiecare zi de luni a huii conform graficului aprobat în penitenciar literatură, prin intermediul bibliotecarului."
- 13.2. **Acest răspuns nu este conform cerințelor puse către IP-17 Rezina la (cererea mea din 15.05.2020) mai mult, este un răspuns care duce în eroare și nu poate fi cel puțin logic, din motiv că**

(biblioteca nu este școală pentru a studia o limbă străină care dorește o persoană deținută în penitenciar).

14. Pe data de 22.02.2021, am depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-505/21**. Am solicitat ca să fiu adus la cunoștință dacă IP-17 Rezina în biblioteca sa dispune de materiale didactice pentru pregătirea de examen a bacalaureatului (**clasei X-XIII**).
- 14.1. La data de 17.03.2021, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.8/B-505/21 din 17.03.2021**. Solicitarea mea a fost respinsă, motivând că:
- art.240 alin.(5¹) al CERM prevede următoarele "condamnaților la detenție pe viață care nu sunt antrenați în învățământ secundar general le sunt create condiții pentru autoinstruire, care nu contravin ordinii și condițiilor de executare a pedepsei.";*
  - conform pct.56 al SEPC prevede următoarele "deținuțul este în drept să procure, prin virament, din rețeaua de comerț, literatură, să aboneze și să primească ziare și reviste, fără a se limita numărul lor, din contul mijloacelor propriu sau depuse de alte persoane, aflate la contul de peculiu.";*
  - conform pct.429 al SEPC prevede următoarele "am dreptul de a solicita literatura din cadrul bibliotecii penitenciarului în fiecare zi a lunii conform graficului aprobat în penitenciar, prin intermediul bibliotecarului."*
- 14.2. Solicitarea mea a fost respinsă, mai mult, nu a fost dat răspuns concret la solicitarea mea, dar sa făcut trimitere cu tot la alte lucruri, care nu țin de solicitare.
15. Pe data de 22.02.2021, am depus o altă cerere către IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.B-506/21**. Am solicitat să-mi permită accesul la portalul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al RM, pentru informație a modului de înscriere la sesiunea de bacalaureat 2020-2021, precum modelul de cerere și lista actelor necesare.
<https://ance.gov.md/content/bac-externat>
- 15.1. La data de 17.03.2021, am primit răspuns de la IP-17 Rezina înregistrat cu **nr.8/B-506/21 din 17.03.2021**. Solicitarea mea a fost respinsă, motivând că:
- conform art.208 alin.(6) al CERM "îmi este interzis accesul la Internet.";*
  - "întrebările și neclaritățile ce țin de procesul de instruire a condamnaților, eu personal le pot adresa sau coordona cu ofițerul superior al Secției reintergrare socială al Penitenciarului nr.17 Rezina."*
- 15.2. Solicitarea a fost respinsă, mai mult, nu s-a dat răspuns concret la solicitarea mea, dar sa făcut trimitere cu tot la alte lucruri, și din data depunerii cererii adică 22.02.2021 până 17.03.2021, nici nu s-a apropiat nimeni pentru a soluționa problema, nu este clar de ce răspunde o persoană care nu este competentă, dar face trimitere la o altă persoană.
16. Necățând că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM în răspusul său din 26.10.2020 cu **nr.03/1-09/298** expediată în adresa mea, în adresa Administrației IP-17 Rezina și în adresa Organului locului de specialitate în domeniul Învățământului Rezina că:
- "cet. Petru Badicico poate opta pentru studii în învățământ liceal cu frecvență redusă, care este organizat în cadrul liceelor serale. În condițiile actuale, în scopul asigurării posibilității instituirii în învățământul general a deținuților cu vârsta de peste 20 ani este necesar ca administrația penitenciară nr.17, în colaborare cu administrația publică locală să adopte decizii de înființare sau reorganizare a instituțiilor de învățământ din r-nul Rezina sau, în comun cu Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a mun. Chișinău, să stabilească formatul unui plan educațional individualizat în cadrul unei liceu seral existent în mun. Chișinău, cu suportare cheltuielilor de salarizare ale profesorilor care realizează învățământul liceal pentru deținuții din penitenciare cu vârsta de peste 20 de ani de către instituția penitenciară nr.17. Admiterea în învățământul liceal atât cu frecvență, cât și cu frecvență redusă se

realizează prin concurs, în baza Metodologiei de admitere în învățământul liceal, aprobate prin ordinul Ministerului nr.454/2017.”

Informația cu privire la modalitatea de înscriere la sesiunea de bacalaureat, modelul de cerere și lista actelor necesare pot fi găsite pe site-ul Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare. <https://ance.gov.md/content/bac-externat>

17. Reieșind din răspunsurile IP-17 Rezina, IP-17 Rezina încălcând dreptul garantat de stat, mi-a fost refuzat dreptul la învățământ garantat de Constituția RM, de a primi studii secundare-generale (**clasei X-XIII**) cu frecvență redusă fiind în detenție mai mult de 15 ani. Motivul a fost că IP-17 Rezina nu prevede studii secundare-generale pentru persoanele care au trecut de vârsta de 20 de ani. Care până la ziua de azi nu sunt instruit în învățământul secundar-general a deținuților cu vârsta de peste 20 ani.
18. La acest subiect *supra* putem observa că a fost încălat **Protocolul 1 art.2 al Convenției Europene a Drepturilor Omului** *”nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și învățământului, va respecta dreptul părților de a asigura această educație și a acest învățământ conform convingerilor religioase și filozofice”*, cum și **art.9§1** din Convenția CEDO.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCATE ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Reglementările din Constituția Republicii Moldova:

”Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate”. [art.1 alin.(3)];

”Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.” [art.4 alin.(1) și (2)];

”Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici-o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.” [art.7];

”Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.” [art.8 alin.(1)];

”Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.” [art.16 alin.2];

”Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici-o lege nu poate îngredi accesul la justiție.” [art.20 alin.(1) și (2)];

”Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.” [art.23 alin.(2)]

”Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.” [art.26 alin.(2)];

"Statul asigură secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimeri postale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare." [art.30 alin.(1)];

"Libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc." [art.31 alin.(1)];

"Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil." [art.32 alin.(1)];

"Dreptul cetățenilor la proprietatea intelectuală, interesele lor materiale și morale ce apar în legătură cu diverse genuri de creație intelectuală sunt apărute de lege. Statul contribuie la păstrarea, la dezvoltarea și la propagarea realizărilor culturii și științei, naționale și mondiale." [art.33 alin.(1) și (2)];

"Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal." [art.34 alin.(1) și (2)];

"Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cele profesionale, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare. Învățământul de stat este gratuit. Învățământul leceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe baza de merit." [art.35 alin.(1), (4) și (7)];

"Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului." [art.43 alin.(1)];

"Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor." [art.52 alin.(1)];

"În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției." [art.54 alin.(1) și (2)]

Reglementările din Convenția Europeană:

" Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa." [art.6§1];

"Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale." [art.8§1];

"Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie ; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor." [art.9§1];

" Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie

sau televiziune unui regim de autorizare. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” [art.10§1 și §2];

”Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici-o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.” [art.14]

Protocolul 1 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale:

”Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.” [art.1]

”Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercițarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.” [art.2]

Prevederile Declarației Universale a Drepturilor Omului:

”Fiecare se poate prevala de toate drepturile și de toate libertățile proclamate în prezenta Declarație, fără nici-o deosebire, în special de rasă, de culoare, de sex, de limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de origine națională, de socială, de avere, de naștere sau decurgând din orice altă situație. Pe lângă această, nu se va face nici-o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care aparține o persoană, fie această țară sau teritoriu independente, sub tutele, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranității.” [art.2 alin.(1) și (2)];

”Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.” [art.7];

”Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.” [art.8];

”Nimeni nu va fi obiectul unor imixțiuni în viața sa particulară, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondență, nici al unor atingeri ale onoare sau reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor astfel de imixțiuni sau atingeri.” [art.12];

”Orice persoană are dreptul la proprietate atât singură cât și în asociere cu alții. Nimeni nu va fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.” [art.17 alin.(1) și (2)];

”Orice individ are dreptul la libertatea de opinie și exprimare, ceea ce implică dreptul de a nu fi tulburat pentru opiniile sale și acela de a căuta, de a primi și de a răspândi, fără considerații de frontieră, informații și idei prin mijloc de exprimare.” [art.19];

”Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotire împotriva șomajului. Toți oamenii au dreptul, fără nici-o discriminare, la salariu egal pentru muncă egală. Orice om care muncește are dreptul la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure lui precum și familiei sale o existență conformă cu demnitatea umană și completă, dacă este cazul, cu alte mijloace de protecție socială.” [art.23 alin.(1), (2) și (3)];

"Orice persoană are dreptul la educație. Educația trebuie să fie gratuită, cel puțin în ce privește învățământul elementar și de bază. Învățământul elementar este obligatoriu, învățământul tehnic și profesional trebuie să fie accesibil tuturor; accesul la studii superioare trebuie să fie deschis tuturor pe baza deplinei egalități în funcție de merit. Educația trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului pentru drepturile omului și pentru libertățile fundamentale. Ea trebuie să stimuleze înțelegerea, toleranța și prietenia între toate popoarele și între grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii." [art.26 alin.(1) și (2)];

"Nici-o prevedere a prezentei Declarații nu poate fi interpretată ca implicând pentru stat, un grup sau persoană dreptul de a se da la vri-o activitate sau de a sărârși vri-un act care să conducă la definițarea vdrepturilor și libertăților enunțate în prezenta Declarație." [art.30].

Legea nr.100 din 22.12.2017 "cu privire la actele normative"

Articolul 3. Principiile activității de legiferare

(1) *La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:*

- a) *Constituționalitatea;*
- b) *Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;*
- c) *Legalitatea și echilibrul între reglementări concurente;*
- d) *Oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;*
- e) *Asigurarea transparenței, publicității și accesibilității;*
- f) *Responsabilitatea ierarhiei actelor normative.*

(2) (...)

(3) *Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor Internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale Dreptului Internațional, precum și Legislației Europene.*

(4) (...)

Prevederile normelor de Executare, sunt următoarele

COD DE EXECUTARE CARTEA A DOUA EXECUTAREA CU CARACTER PENAL
Titlul V
EXECUTAREA PERSOANELOR PENALE ȘI MĂSURILOR DE SIGURANȚĂ
Capitolul XV
DISPOZIȚII GENERALE

"Legislația execuțional-penal se aplică în conformitate cu Constituția Republicii Moldova și cu tratatele Internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între reglementările tratatelor Internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au regulamentele tratatelor Internaționale. Dacă, în procesul aplicării prevederilor prezentului cod sau a actelor normative adoptate în conformitate cu aceasta, se constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, organul care a constatat acest fapt sesizează Curtea Constituțională în modul stabilit de lege." [art.165 alin.(3) și (4)];

STATUTUL

**Executării pedepselor de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583
din 26 mai 2006**

"Prezentul Statut este elaborat în baza prevederilor Codului de executare și în vederea respectării dispozițiilor Codului Penal, Codului de Procedură Penală și altor acte normative Naționale și Internaționale la care Republica Moldova este parte." [pct.(2)];

Prevederi ale Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova sunt următoarele:

”76.” Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar contată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acestea este obligat să demareze procesul de exercititudine a controlului constituționalității.

”82.” Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții.

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la **art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;**
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

”83.” Curtea reține că, **prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.**

19. Deasemenea, Curtea Constituțională în pct.3 al Hotărârii nr.7 din 13 februarie 2001 ”*pentru controlul constituționalității prevederilor art.82 și art.223 din Codul de Procedură Penală*” de asemenea a statuat că ”*având în vedere dispozițiile art.31 alin.(1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.*”
20. **Directiva 2012/13/UE**, care se referă la dreptul la informare al apărării în cadrul procedurilor penale. Nu putem găsi nici un motiv din care **art.20** din Constituția RM ar trebui interpretat diferit. Prin urmare, **art.20** din Constituția RM este aplicabil în toate cauzele.
Art.20 din Constituție, care reglementează dreptul de acces liber la justiție, își găsește corespondența în dispozițiile **articolului 6§1** din Convenție. Cerința din **articolul 6§1** din Convenție, aceea ca o cauză **să fie examinată în mod echitabil, trebuie înțeleasă în sensul de a se asigura respectarea** principiilor fundamentale ale oricărui proces, și anume principiul contradictorialității și principiul **dreptului la apărare, ambele asigurând egalitatea deplină a părților în proces.**
 Admitem totuși că, în situația excepțional, dreptul de acces la justiție poate suferi limitări imortante (*a se vedea Decizia CtEDO în cauza Amihalachioaie vs. Moldova*).
 Totuși, aceste limitări trebuie temeinic justificate, în termenii **art.54** din Constituția RM, adică să fie prevazute de lege, să urmărescă un scop legitim și să fie proporțional scopului legitim urmărit.
21. Ba mai mult, **art.208 alin.(6) CERM** și **pct.59 din SEPC** au fost introduse cu mulți ani în urmă, iar la ziua de azi dezvoltarea socială a progresat la un nivel Global, și la ziua de azi cetățenii statului Beneficiază de mai multe drepturi care sunt realizate prin intermediul rețelei internet, cum și învățătura la distanță.
 Luând în vedere și că la ziua de azi suntem în stare de pandemie Globală și Republica Moldova este în lista statelor cu risc mare și sporit de transmitere a COVID-19, clasificată ca zonă roșie și cum se cunoaște că este o pandemie cu o dezvoltare rapidă care pune în pericol viața oamenilor și întregii societăți.
22. Mai mult ca atât, la nivel Național va fi mult mai simplu ca toată corespondența să fie expediată prin intermediul **on-line (adică prin poștele electronice)** din motiv că nu va fi necesar de a distruge flora Republicii Moldova, pentru a confecționa hârtie, de tipărit corespondența și de a expedia în diferite Instituții la nivel Național cum și Internațional. Republica Moldova la ziua de azi trece la-o modernizare Globală, pentru a face schimbăți în statul său de drept.
23. În cadrul Consiliului Europei, Declarația privind libertatea de comunicare pe internet (*adoptată la 28 mai 2003, la cea de-a 840-a ședință a deputaților miniștrilor, Comitetul Miniștrilor Consiliului Europei*), recunoaște necesitatea eliminării barierelor în calea participării persoanelor în societatea

informațională pe o bază nediscriminatorie ((Principiul 4 Eliminarea barierelor în calea participării persoanelor în societatea informațională: "Statele membre ar trebui să încurajeze și să încurajeze accesul tuturor la comunicarea și informațiile pe internet), servicii pe o bază nediscriminatorie la un preț accesibil. În plus, participarea activă a publicului, de exemplu prin înființarea și administrarea de site-uri web individuale, nu ar trebui să facă obiectul niciunei licențe sau altor cerințe cu efect similar")) și *Recomandarea CM/Rec (2014) 6 a Comitetului Miniștrilor* către statele membre privind un Ghid al drepturilor omului pentru utilizatorii de internet afirmă că:

Argumente în susținerea poziției date *Oamenii, comunitățile, autoritățile publice și entitățile private se bazează pe Internet pentru activitățile lor și au o așteptare legitimă că serviciile sale sunt accesibile, furnizate fără discriminare, accesibile, sigure, fiabile și permanente. Mai mult, nimeni nu ar trebui să fie supus unei interferențe ilegale, inutile sau disproporționate cu exercitarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale atunci când utilizează internetul.*

24. Putem urmări dezvoltarea raționamentului juridic privind problema accesului la internet în închisoare urmând pașii Curții Europene a Drepturilor Omului și folosind trei cazuri recente care au deschis întrebarea și au prezentat Curții necesitatea interpretării accesului la Internetul ca drept în contextul închisorii.
25. În primul rând, Curtea a abordat această situație în cazul *Kalda împotriva Estoniei (Kalda vs. Estoniei, nr.17429/10, 19 ianuarie 2016)*, în care a fost constatată o încălcare a **articolului 10** din cauza restricțiilor impuse deținuților acces la anumite site-uri Internet. Site-urile web la care solicitantul solicitase accesul conțineau în principal informații juridice și informații legate de drepturile fundamentale, inclusiv drepturile deținuților.
- Accesibilitatea acestor informații a promovat conștientizarea publicului și respectarea drepturilor omului. Instanțele naționale au folosit aceste informații și, prin urmare, reclamantul avea nevoie, de asemenea, de acces la acestea pentru protejarea drepturilor sale în cadrul procedurilor judiciare. Când reclamantul și-a depus plângerea la instanțele naționale, traducerile în limba estonă a hotărârilor Curții Europene împotriva statului pârât au fost disponibile numai pe *site-ul web* al biroului local al Consiliului Europei la care i sa refuzat accesul. După cum afirmă Curtea:
- "52." Curtea nu poate trece cu vederea faptul că într-o serie de instrumente internaționale ale Consiliului Europei s-a recunoscut valoarea serviciului public al internetului și importanța acestuia pentru a se bucura de o serie de drepturi ale omului. Accesul la internet a fost înțeles din ce în ce mai mult ca un drept și s-au făcut apeluri pentru a dezvolta politici eficiente pentru a obține acces universal la internet și pentru a depăși "*decalajul digital*" (a se vedea paragrafele 23-25 de mai sus).
- Curtea consideră că aceste evoluții reflectă rolul important pe care îl joacă internetul în viața de zi cu zi a oamenilor.
26. Curtea începe prin a recunoaște că: "*Internetul joacă un rol important în îmbunătățirea accesului publicului la știri și facilitarea diseminării informațiilor în general*" (*Ivi, §45. A se vedea Delfi AS vs. Estoniei [GC], nr.64569/09, §133; Ahmet Yıldırım vs. Turciei, nr.3111/10, §48 și Times Newspapers Ltd vs. Regatului Unit (nr.1 și 2), nr.3002/03 și 23676/03, §27*). Apoi, Curtea consideră că "*închisoarea implică inevitabil o serie de restricții asupra comunicărilor deținuților cu lumea exterioară, inclusiv cu privire la capacitatea acestora de a primi informații.*" (*Ivi, §46*).
27. Singurul motiv pentru care Curtea a constatat o încălcare a **articolului 10** se află atunci pe faptul că statul, în acest caz Estonia, a acordat deja accesul la internet prizonierilor. Acest lucru are ca rezultat o situație foarte neuniformă în toate statele membre europene și o capacitate limitată de intervenție a Curții pentru a pune în aplicare accesul la informații în închisoare și pentru a elimina decalajul digital din închisoare.
28. În cazul ulterior, *Jankovskis împotriva Lituaniei (Jankovskis vs. Lituaniei, nr.21575/08, 17 ianuarie 2017)*, un prizonier s-a plâns că i sa refuzat accesul la un *site web* administrat de Ministerul Educației și Științei astfel împiedicându-l să primească informații referitoare la educație, încălcând **articolul 10** al Convenției.
29. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că Lituania a încălcat dreptul unui om la informație atunci când autoritățile de la penitenciarul Pravieniškės au refuzat să-i acorde acces *on-line* în scopuri

de studiu. *Deținutul a vrut să verifice opțiunile pentru obținere unei diplome de drept prin învățământul la distanță. Din păcate, autoritățile din cadrul instituției au refuzat să îi acorde acces, susținând că "deținuții nu au dreptul să folosească internetul pentru că ar putea să-și continue activitățile criminale".*

Această părere fiind susținută de instanțele lituaniene. *Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a subliniat că poziția autorităților lituaniene a fost nerezonabilă.*

30. Cu toate acestea, Curtea a constatat că accesul la informațiile legate de educație este garantat de legislația lituaniană. Astfel, diferența esențială dintre cazurile *Kalda* și *Jankovskis* este că nu numai că nu există o lege în Lituania care să ofere prizonierilor acces la internet, dar "*interzicerea deținuților de a folosi internetul în închisoare poate fi considerată*" prescrisă de lege în sensul **articolului 10§2** Convenție.
31. În opinia Curții, *Jankovskis* a căutat informații despre programe de studiu care ar putea ajuta la reabilitarea și reintegrarea sa în societate. Site-ul în cauză a fost condus de Ministerul Educației și Științei și, ca atare, nu era un risc de securitate. În același timp, autoritățile penitenciarelor nu au considerat nici măcar acordarea accesului *Jankovskis* cel puțin parțial la acest *site web*.
32. *Instanța de la Strasbourg a constatat că există o recunoaștere din ce în ce mai mare a importanței internetului pentru a beneficia de o serie de drepturi ale omului și că accesul la Internet este din ce în ce mai mult considerat a fi un drept.*
33. Nu este prima dată când CEDO trebuia să se pronunțe asupra dreptului la *acces la internet* – în cazul lui *Kalda vs. Estonia (2016)*, instanța a constatat că Estonia a **încălcat articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului** prin faptul că nu a acordat accesul deținuților la *Gazeta on-line* și o bază de date *on-line a hotărârilor judecătorești*.
34. Ambele cazuri demonstrează că CEDO acordă o importanță deosebită aspectului reabilitării pedepselor, care se regăsește și în Codul penal al Republicii Lituania. Codul prevede că sancțiunile sunt menite nu doar să pedepsească infractorii ci și să le limiteze drepturile, și să "*exercite o influență asupra persoanelor care au executat sentința pentru a se asigura că respectă legile și nu recidivează crima*".
35. *Acest lucru presupune ca statul să ia măsuri active pentru modernizarea infrastructurii penitenciarelor, precum și o schimbare de abordare atunci când se ocupă de deținuți și de nevoile acestora, pentru a se asigura că ei devin membri productivi ai societății după ce și-au ispășit pedeapsa.*
36. În acest caz, la fel ca în *Kalda*, statul a oferit acces la internet în închisoare în anumite condiții și la fel ca în cazul lui *Jankovskis*, Curtea construiește protecția accesului la internet, care îl leagă direct de dreptul la educație. În consecință, încălcarea se constată pe baza testului de proporționalitate.
În ceea ce privește disponibilitatea computerelor în închisoare și pentru solicitanți, precum și accesul la internet, chiar dacă considerentele de securitate pe care autoritățile naționale și guvernul le-au făcut referire la reclamanții teroriști ar putea fi considerate relevante, instanțele naționale nu au adoptat a efectuat orice analiză detaliată și personalizată a riscurilor de securitate și nu a reușit să pună în balanță diferitele interese în joc. (*Mehmet Reşit Arslan și Orhan Bingöl vs. Turciei, cit., §69*)
37. Dacă aceasta este linia de tendință privind jurisprudența privind *accesul la Internet*, există domenii în care Curtea va fi chemată în viitor să interpreteze rolul internetului în închisoare din alte perspective potențial mai critice. *De fapt*, a fost regăsită o tendință în unele țări Europene în ceea ce privește *digitalizarea justiției și a procesului*, precum și posibilitatea de a înlocui întâlnirile fizice cu membrii familiei, avocații și operatorii sociali prin utilizarea de *software* pentru comunicarea *on-line*.
Cazul Italian este paradigmatic al acestei tendințe: nou introdus decretul legislativ *nr.123/2018* a prevăzut posibilitatea ca *deținuții să participe la audierile de supraveghere prin video-conferințe*.
38. Aceasta pare a fi o necesitate mai mult dictată de necesitatea de a reduce bugetul pentru transferul închisorii, decât de a răspunde la necesitatea de a garanta participarea personală a deținuților la proces.

39. Prezența fizică a deținutului în fața Curții este esențială pentru a garanta dreptul la un *proces echitabil* și este importantă pentru a reduce izolarea închisorii și distanța materială dintre persoana reținută și Curte.
40. Curtea a considerat că aceste schimbări au reflectat importanța internetului în viața de zi cu zi, mai ales că anumite informații au fost disponibile numai *on-line*.
41. *Ucraina a făcut mai mult un progres pentru deținuți, a permis de a accesa internetul deținuților pe site-urile publice, care nu pot fi interzise, mai mult, deținuții au o posibilitate de a achita serviciile prestate de internet, permisiunea de a primi și de adresa petiții în format on-line în toate direcțiile statului prin posta electronică.*
42. *Recent Curtea Europeană sa expus pe Cauză Ramazan Demir vs. Turcia - 68550/17*
Hotărârea din 9.02.2021 [Secția a II-a]
 Curtea Europeană a recunoscut **art.10§1**
"Limitări nejustificate în privința posibilității deținuților de a accesa site-urile care publică informații juridice, din motive de securitate."

În fapt – Reclamantul, un avocat aflat în detenție, acuzat de apartenență la o organizație teroristă și de diseminarea propagandei în favoarea unei organizații teroriste, i-a solicitat administrației penitenciarului permisiunea de a accesa site-urile de internet ale Curții, Curții Constituționale și Monitorului Oficial, în vederea pregătirii propriei apărări și monitorizării cazurilor clienților săi. Cererea i-a fost respinsă de autorități.

În drept – Articolul 10

De vreme ce accesul deținuților la anumite *site-uri de internet* în scopul formării și reabilitării era prevăzut în legislația turcă, restricția privind accesul reclamantului la *site-urile de internet* ale Curții, Curții Constituționale și Monitorului Oficial, care conțineau doar informații juridice care puteau fi utilizate pentru formarea și reabilitarea reclamantului în contextul profesiei și al intereselor sale, echivala cu o ingerință în dreptul său de a primi informații. Această ingerință era prevăzută de lege și urmarea scopurilor legitime ale prevenirii dezordinilor și a comiterii de infracțiuni.

Prin limitarea accesului reclamantului la *site-urile de internet* în discuție, hotărârile tribunalelor naționale s-au bazat mai ales pe dispozițiile legislației turcești. Totuși, tribunalele naționale nu au oferit suficiente explicații cu privire la motivul pentru care accesul reclamantului la aceste *site-uri de internet* nu putea fi considerat ca având legătură cu formarea și cu reabilitarea acestuia, chiar dacă accesul deținuților la internet era autorizat conform legislației naționale, nici dacă și de ce reclamantul trebuia considerat un deținut care prezintă un anumit pericol sau care face parte dintr-o organizație ilegală, cazuri în care accesul la internet putea fi restricționat în baza aceluiași dispoziții.

Nu s-a oferit nici-o explicație privind caracterul necesar al măsurii contestate în lumina scopurilor legitime de menținere a ordinii și a securității în închisoare și de prevenire a comiterii de infracțiuni. În orice eventualitate, reglementările necesare privind utilizarea internetului de către deținuți sub supravegherea autorităților penitenciare au fost adoptate în legătură cu programele de formare și de reabilitare. Deși considerentele de securitate invocate de autoritățile naționale puteau fi considerate pertinente, *tribunalele naționale nu au efectuat nici-o analiză detaliată a riscurilor de securitate care ar fi rezultat din accesul reclamantului la cele trei site-uri de internet*, mai ales că *site-urile în discuție aparțineau entităților de stat și unei organizații internaționale*, iar reclamantul ar fi avut acces la acestea numai sub supravegherea autorităților și în condițiile stabilite de ele.

Mai mult, *motivele prezentate de autoritățile naționale pentru a justifica măsura contestată nu au fost nici relevante, nici suficiente, iar măsura aplicată nu a fost necesară într-o societate democratică.*

Concluzie: încălcare (unanimitate)

(Vezi și *Kalda v. Estonia, 17429/10, 19 ianuarie 2016, Rezumat*)

43. Mai mult, la ziua de azi Asistența juridică garantată de stat, dă o posibilitate pentru toți cetățenii săi să se adreseze la un *click distanță*, pentru a beneficia de Asistență juridică garantată de stat.

Dacă până nu demult oamenii puteau solicita asistență juridică garantată de stat printr-o cerere care trebuia depusă fizic, din luna iunie solicitarea se poate face și online, cu utilizarea semnăturii electronice. În cinci luni de când a fost lansat sistemul *on-line*, la cele patru oficii ale Consiliului Național pentru Asistență Garantată de Stat (CNAGS) au fost înregistrate 14700 de cereri, venite atât de la persoane fizice, cât și de la solicitanții din sistemul justiției care acționează în interesele justițiabililor.

Sistemul *on-line* de solicitare a asistenței juridice garantate de stat a fost dezvoltat cu ajutorul Programului Națiunilor Unite de Dezvoltare (PNUD) și al Suediei, în scopul facilitării accesului la justiție al persoanelor din grupurile vulnerabile.

44. Conform legislației internaționale și europene a drepturilor omului, noțiunea de acces la justiție obligă statele să garanteze oricărei persoane dreptul de a se adresa instanței – sau, în anumite circumstanțe, de a se adresa unui alt organ pentru soluționarea alternativă a litigiilor – pentru a obține o măsură reparatorie, în cazul în care se constată că drepturile personale au fost încălcate.

PIGD 5.0 este integrat cu serviciile moderne guvernamentale M-Pass, M-Sign, M-Notify, M-Log, ect.

Ceea ce permite o accelerare a procesului din perspectiva justițiabilului.

Un prim pas în acest sens a servit instalarea Programului integrat de gestionare a dosarelor, care la moment este utilizat de toate instanțele naționale.

PIGD-ul nu doar ușurează munca angajaților instanțelor judecătorești, dar vine și cu un set de avantaje către cetățeni:

- Distribuie aleatoriu cererea/dosarul (*fără implicarea factorului uman*).
- Automatizează activitatea instanțelor judecătorești; Un factor important în contextul pandemiei de azi.
- Publică automat hotărârile judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată. Ceea ce minimizează deplasarea la sediul judecătoriei.
- Asigură transparența activității instanțelor judecătorești.
- Contribuie la prevenirea și combaterea corupției în instanțele judecătorești.

45. *Apropo*, la ziua de azi este și portalul de date <https://date.gov.md> care prevede:

Datele deschise sunt o colecție de date publicate și gestionate de o entitate care sunt disponibile pentru accese și descărcate în unul sau mai multe forme. "Portalul Guvernamental de Date asigură accesul la seturile de date deschise publicate și în particular a datelor guvernamentale structurate – date statistice sau date structurate care sunt reflectate într-o listă sau într-o formă non-narativă și care pot fi transmise în format digital și procesate automat. Datele guvernamentale deschise sunt disponibile în mod liber oricui, pentru utilizare, copiere, transmitere, distribuire, modificare, transformare, republicare, fără careva restricții sau mecanisme de control".

Date cu acces public:

Această funcționalitate permite căutarea și vizualizarea informației, a datelor publice, expres declarate astfel, în baza unui act normativ. Actulamente, acest bloc informațional oferă utilizatorilor posibilitatea de a căuta liber și direct informația publică despre companii, de a le vizualiza într-un mod ușor de perceput, precum și de a le utiliza gratuit pentru propriile obiective, analize și cercetări. Datele publice despre companii sunt accesibile nelimitate, oricărei persoane și sunt expuse în conformitate cu *art.34¹ alin.(2) al Legii nr.220 din 19.10.2007 "privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali"*.

Datele cu acces autorizat sunt destinate utilizatorilor, entităților, care în conformitate cu prevederilor art.3 al Legii nr.142 din 19.07.2018 "cu privire la schimbul de date și interoperabilitate au rolul de participanți la schimburile de date". Serviciul reprezintă o interfață ce oferă posibilitatea entităților să acceseze date autentice, integre și veridice, din registre și sisteme informaționale de stat, în timp real, în raport de drepturile lor, temeiul și scopul legal concret. Datele expuse prin această interfață sunt preluate în mod automatizat și în timp real prin intermediul platformei de interoperabilitate M-Connect.

Obiectivul serviciului este asigurarea accesului controlat la informație pentru entitățile ce dețin un temei și scopul de a prelucra seturi concrete de date, în scopul realizării atribuțiilor lor legale, executării sarcinilor de interes public, prestării unor servicii, exercitării prerogativelor de autoritate publică sau exponenți ai puterii de stat.

46. Mai mult, la ziua de azi să depui o petiție în adresa Parlamentului RM (*e-Petiții*) este expus mai jos: Circulația electronică a *petițiilor* în Parlament se efectuează în strictă conformitate cu prevederile legislației cu privire la petiționare, informatizare și resursele informaționale de stat, protecția datelor cu caracter personal, *semnătura electronică* și *documentul electronic* și a cadrului normativ care reglementează activitatea Direcției Petiții și Audiențe.

Întru sporirea eficienței organizării și monitorizării proceselor de gestiune a *petițiilor* în Parlament, a fost elaborat și implementat "*Sistemul Informațional de gestiune electronică a petițiilor în Parlament (e-Petiții).*"

În cazul adresării cu *petiții în formă electronică*, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un *document electronic*, inclusiv *semnătura electronică*.

Referitor la numărul de înregistrare al *petiției on-line*, veți fi informat la *adresa electronică indicată în adresare*.

Pentru mai multe informații privind modul de depunere și examinare a *petițiilor* vă recomandăm să consultați:

- Codul administrativ al Republicii Moldova;
- Legea privind accesul la informație;
- Legea privind semnătura electronică și documentul electronic.

Începând cu 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare *Codul administrativ al Republicii Moldova, nr.116/2018*

Prin petiție, în sensul prezentului cod, "*se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică.*"

Petiția poate fi depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax, *transmisă în formă electronică* sau depusă verbal.

Recepționarea, evidența, înregistrarea, examinarea, controlul asupra soluționării, raportarea, păstrarea și arhivarea *petițiilor* adresate conducerii Parlamentului, precum și organizarea audiențelor se efectuează în strictă conformitate cu prevederile legislației cu privire la petiționare.

Sistemul Informațional de gestiune electronică a *petițiilor* în Parlament (*e-Petiții*) permite supravegherea automatizată a proceselor de gestiune a informației privind *petițiile* adresate conducerii Parlamentului Republicii Moldova și asigură posibilitatea prestării serviciilor calitative *petiționarilor*.

Pagina *web* a Parlamentului Republicii Moldova oferă posibilitatea de a adresa către Parlamentul Republicii Moldova *petiții on-line*.

47. La fel putem privi și:

- 1) *Brosura B5 Coe Internet (RO) web, (GHIDUL DREPTURILOR OMULUI PENTRU UTILIZATORII DE INTERNET Instrumente juridice);*
- 2) *CEDO-Internet-jurisprudenta-CEDO, Internet: Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului Actualizare: iunie 2015;*
- 3) *FT_Accesul_la_internet_ian_2018;*
- 4) *Recomandarea CM/Rec(2014)6 a Comitetului de Miniștri Statelor membre cu privire la Ghidul drepturilor omului pentru utilizatorii rețelelor de internet;*
- 5) *MOLDOVA. CoE Internet Literacy Handbook (in Romanian);*
- 6) *ghid-Acces info-ro-web 2015;*
- 7) *Aviz CNA "cu referire la proiectul de lege pentru modificarea comunicățiilor electronice nr.241/2007."*

48. Curtea Constituțională la data de 14 ianuarie 2021, a făcut public *HCC nr.3, Dosarul nr.118g/2021*, în care este stipulat:

"§48." Curtea Constituțională a primit o opinie *amicus curiae* din partea Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. În opinia sa, Institutul menționează că prevederile *articolelor 4*

alin.(2), 7 alin.(2) lit.c) și 11 alin.(1) pct.3) din Legea "privind accesul la informație" corespund prevederilor constituționale invocate de autorul sesizării.

"§49." Totodată, Institutul susține că *articolul 8 alin.(1)* din aceeași Lege nu corespunde prevederilor constituționale. În acest sens, Institutul afirmă că textul, "*date personale*" este imprevizibil, deoarece nu este indicat în mod exhaustiv care sunt datele cu caracter personal. Ambiguitatea acestui articol determină aplicarea arbitrară și discreționară de către furnizorii de informație.

Aprecierea Curtii

Principii generale privind dreptul de acces la informație

"§50." Curtea reiterează că, potrivit *articolului 34 alin. (1) și (2) din Constituție*, dreptul persoanei de acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Potrivit competențelor ce le revin, autoritățile publice sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor cu privire la treburile publice și la problemele de interes personal. Dreptul de acces la orice informație vizează modul, mijloacele și condițiile în care se realizează administrarea treburilor de stat și dreptul de a difuza astfel de informații (*HCC nr.19 din 22 iunie 2015, §31-32; HCC nr.29 din 12 decembrie 2019, §34*). Curtea reține că prevederile menționate trebuie citite în lumina clauzelor limitative conținute *de articolele 34 alin. (3) și 54* din Constituție.

"§51." Curtea subliniază că dreptul de acces la informații de interes public, garantat de *articolul 34* din Constituție, reprezintă o *lex specialis*, raportat la dreptul la libera exprimare, garantat de *articolul 32* din Constituție, care reprezintă cadrul general pentru acesta. Legătura dintre *articolul 32 și articolul 34* din Constituție este deosebit de relevantă acolo unde autoritățile statului interferează cu dreptul de acces la informații, pentru că solicitarea accesului la informații se face în vederea comunicării acestora publicului. Prin urmare, principiile generale aplicabile *articolului 32* operează, a fortiori, în cazul *articolului 34* din Constituție (*HCC nr.29 din 12 decembrie 2019, §36*).

"§61." Totodată, Curtea menționează că condițiile de furnizare a informațiilor cu caracter personal își găsesc detalierea în alte acte normative.

De exemplu, *Legea nr.133 din 8 iulie 2011 "privind protecția datelor cu caracter personal stabilește condițiile de prelucrare, stocare și utilizare a datelor cu caracter personal (articolele 4-11)"*.

Astfel, conform prevederilor *articolului 5 alin.(1)* din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal. Potrivit *articolului 6 alin.(1)* din aceeași Lege, prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal este interzisă, cu excepția unor cazuri, i.e. prelucrarea se referă la date făcute publice în mod voluntar și manifest de către subiectul datelor cu caracter personal; prelucrarea este necesară în scopul asigurării securității statului, al reducerii riscului de declanșare sau în cazul declanșării urgențelor de sănătate publică, cu condiția ca aceasta să se efectueze cu respectarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal și a celorlalte garanții prevăzute de prezenta lege.

49. Aplicarea principiilor nominalizate situației

Sursa constituțională și convențională a cerinței liberului acces la informație, ce rezultă din prevederile și spiritul *art.32 și 34* din Constituția RM, precum și *art.10* din Convenție, implică aplicabilitatea prioritara a acestor dispoziții în cazul în care actele normative interne sunt insuficiente de clare sau contravin acestora.

Limitarea accesului la informație oficială constituie o derogare cu totul excepțională de la principiul liberului *acces la informații de interes public*.

Orice limitare/restrângere a dreptului de acces la informațiile de interes public pentru a fi considerată legală, conform prevederilor Constituționale și standartelor impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să corespundă următoarelor condiții:

- 1) *restricția trebuie să fie prevăzută expres și clară într-o lege;*
- 2) *restricția trebuie să urmărească unul sau mai multe scopuri prevăzute în **paragraful 2 al art.10** CEDO;*
- 3) *trebuie să fie "necesară într-o societate democratică", această exigență respectând-se at unci când există proporționalitate între măsurile apicate și scopul urmărit, sau altfel spus, interesul public peotejat (implică punerea în balanță pentru testare, pe de o parte, interesul public protejat și, pe de altă parte, a dreptul la libera exprimare într-o societate democratică.*

Trip-lul test se aplică la orice ingerință (cu alte cuvinte, "formalitate", "condiție", "restricție" sau "sanționare"). În cazul în care se stabilește că toate cele trei exigențe sunt satisfăcute, amestecul statului va fi considerat legitim, iar sarcina de a aduce dovezi că toate cele trei condiții sunt îndeplinite revine statului. Dacă se stabilește că statul nu reușește să prezinte dovezi cu privire la respectarea uneia din cele trei condiții, se constată că ingerința respectivă a fost nejustificată și prin urmare, că libertatea de informare a fost violată. "Ingerința statului" trebuie să fie interpretată ca orice altă formă din ingerință din partea oricărei autorități care exercită puterea și obligațiile publice sau care se află în serviciul public.

50. În sistemul juridic național Constituția are putere juridică supremă, iar respectarea Constituției este obligatorie pentru toate autoritățile publice – inclusiv pentru Parlament în calitatea acestuia de organ legislativ – și pentru toate celelalte de drept, *persoane fizice* sau *persoane juridice*.

Constituția este legea fundamentală, supraordonată tuturor celorlalte acte normative cu caracter general, care sunt legile de revizuire a Constituției, legile ordinare, ect. Din dreptul intern fac parte, de asemenea, tratatele ratificate de Parlament.

Vidul legislativ apare atunci când din legislație lipsește o reglementare dezirabilă și necesară pentru desfășurarea relațiilor sociale într-un anumit domeniu al existenței comunității, au valoare fundamentală consacrată prin Constituție.

Deși, Curtea Constituțională nu poate interveni pentru înlăturarea vidului legislativ, obiectul controlului de constituționalitate îl formează normele dreptului pozitiv, astfel spus, legile în vigoare, și nu o legislație dezirabilă dar inexistentă. Sarcina și competența înlăturării vidului legislativ revine în acest caz factorilor politici și în primul rând Parlamentului.

Astfel, consider că Curtea poate, și trebuie să acționeze, în cazul existenței unui vid legislativ de natură să încalce normele și principiile consacrate prin Constituție și să constate neconstituționalitatea normelor respective.

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII

Până în prezent nu există o Hotărâre a Curții Constituționale, având ca obiect examinarea constituționalității prevederilor "condamnațiilor li se interzice accesul la rețeaua internet" din prevederile alin.(6) art.208 CERM nr.CP443/2004 din 24.12.2004, și Secțiunea a 6-a, pct.59 "deținuților li se interzice accesul la internet" din HOTĂRÂREA nr.HG 583/2006 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați (SEPC)

SOLICIT:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale a Republicii Moldova.
2. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor prevăzute „condamnațiilor li se interzice accesul la rețeaua internet” din prevederile alin.(6) art.208 CERM, și a Secțiunea a 6-a, pct.59 „deținuților li se interzice accesul la internet” din HOTĂRÂREA nr.HG 583/2006 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați (SEPC), în vererea corespunderii cu art.4, art.7, art.8, art.16, art.20, art.23, art.26, art.30, art.31, art.32, art.33, art.34, art.35, art.43, art.52, art.54 din Constituția Republicii Moldova.
3. Evaluarea și explicația instanței constituționale în legătură cu încălcările drepturilor fundamentale ale omului pe internet, precum și prin internet și prin intermediului, de asemenea conceptul de internet în societatea modernă al Republicii Moldova, ca parte a vieții moderne și a culturii în general.

VI. LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE

_____Materialele cauzei pendite_____

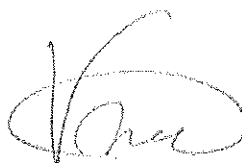
VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onare că informația care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Cu deosebit respect și considerație,

AUTORUL SESIZĂRII:

condamnat pe viață – **Petru BADICICO**

_____

semnătura

Încheiere

24 martie 2021

or.Rezina

Judecătoria Orhei sediul Rezina, Republica Moldova
Instanța avînd în componență: președinte de ședință, judecător desemnat cu atribuții ale judecătorului de instrucție, Ivan PARIU
Grefier Corina Cebotari
Cu participarea:
Condamnatului Badicico Petru
Avocatului desemnat din oficiu, Victor Coadă
Reprezentantul Penitenciarului nr. 17 Rezina, Bulhac Ghenadie
examinînd în ședință judiciară plîngerea condamnatului Badicico Petru, în baza art. 469 pct.18) Cod de procedură penală, prin care se solicită recunoașterea faptului că administrația P-17 Rezina refuză ilegal accesul la internet condamnaților și cererea condamnatului cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

a constatat

Pe rolul instanței de fond se află spre examinare cauza nominalizată supra.

Obiect al examinării constituie recunoașterea faptului că administrația P-17 Rezina refuză ilegal accesul la internet condamnaților, precum și îi limitează în drepturile fundamentale la educație.

Esența conflictului constă în faptul că condamnatul Badicico Petru la 27.10.2020 a primit dreptul de a utiliza cheia electronică. Ulterior, la 04.11.2020, condamnatul a adresat o cerere administrației IP-17 Rezina, prin care a solicitat să-i fie permis accesul la calculator cu acces la internet, sub supravegherea unei persoane împuternicite, pentru a avea posibilitate de a expedia corespondența personală în adresa instituțiilor statului, așa cum el este beneficiar al semnăturii electronice. Prin răspunsul din 03.12.2020, condamnatul a fost informat că potrivit art. 208 alin. (6) al Codului de executare, îi este interzis accesul la internet.

În ședința de judecată, au fost citați procurorul, avocatul său, reprezentantul P-17 Rezina.

În cadrul ședinței de judecată, condamnatul a formulat o sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, ce are ca obiect controlul constituționalității alin. (6) al art. 208 al Codului de executare, ce prevede că "condamnatului i se interzice accesul la rețeaua Internet" precum și a sintagmei "accesul la Internet" din pct. 59, secțiunea 6-a a Statului executării pedepselor de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006.

În viziunea condamnatului, alin.(6) al art. 208 Cod de Executare și sintagma "accesul la Internet" din pct. 59, secțiunea 6-a a Statului executării pedepselor de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, vine în contradicție cu art. 4 alin.(1) și (2), art.7, art. 8 alin.(1), art.16 alin. (2), art.20 alin.(1) și (2), art.23 alin. (2), art.26 alin. (2), art. 30 alin. (1), art. 31 alin. (1), art. 32 alin. (1), art. 33 alin. (1) și (2), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1), (4), (7), art. 43 alin. (1), art. 52 alin. (1), art.54 alin. (1) și (2) din Constituția RM.

Condamnatul a solicitat expedierea sesizării adresate, Curții Constituționale a RM.

Avocatul condamnatului a susținut demersul clientului său. Reprezentantul penitenciarului, a lăsat soluționarea demersului condamnatului la discreția instanței de judecată.

Audiind opiniile participanților la proces, instanța de judecată atestă că excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale, în cazul în care există incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul instanței de judecată.

Potrivit articolului 135 alin. (1) din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității: a) legilor și hotărârilor Parlamentului; b) decretelor Președintelui Republicii Moldova; c) hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către instanța de judecată din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate sau de către *părțile în proces*, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

La caz, instanța de judecată constată că obiectul excepției se încadrează în categoria actelor prevăzute de art.135 alin.(1) lit.a) și c) din Constituție, excepția este ridicată de către o parte în proces, anterior Curtea nu s-a mai expus pe marginea unui atare obiect, iar prevederile contestate sunt aplicabile soluționării cauzei.

În aceste condiții, instanța de judecată consideră întemeiată cererea petiționarei, dînd curs acesteia.

În conformitate cu prevederile art.41 și 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată

dispune

Admite cererea condamnatului Badicico Petru și transmite Curții Constituționale spre examinare sesizarea privind controlul constituționalității alin.(6) art. 208 al Codului de Executare și a sintagmei "accesul la Internet" din pct. 59, secțiunea 6-a a Statului executării pedepselor de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006.

Încheierea este definitivă.

Ivan PARII